

Αα
ΑΡΙ

ΒΟΥΛΓΑΡΟ-ΡΩΣΣΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ.

ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς κατὰ τὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις
συγκροτηθεῖσαν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς
15 Φεβρουαρίου 1872, καὶ ἐκ μέρους
συντεθεὶς ἀκολούθως, ὡς ἔγγιστα,

παρὰ τοῦ

Δ. ΑΡΙΞΤΑΡΧΟΥ ΒΕΗ

Πρόφην Ἀρχιγραμματέως Πρεσβείας, πρόφην μέλους
τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου, καὶ πρόφην ὑποδιευθυντοῦ
τοῦ Τύπου τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ,

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΦΑΡΟΥ ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ».

Ὅδος Λεμπλεμιτζή — Ἀριθ. 8.

1872.

2269

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΟΣ

ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Παραγιώτατοι Πατριάρχαι,
Σεβάσμιοι Ἀρχιερεῖς καὶ ἀξιότιμος Ὁμήγουρις,

Καί τοι συνεπέα τῆς τελευταίας προσκληθῆς μου ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐπαύθην ἀμέσως τῆς θέσεως μου, ἂν καὶ ἀδίκως, γενόμενος οὕτω θῦμα τῆς πρὸς τὴν πολιτείαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀφοσιώσεώς μου, διὸ καὶ αἰωνίως θὰ καυχῶμαι! Καί τοι λόγον ἐκ τοῦ συστάδην νὰ ἐκφωνήσω τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν δύναμιν σήμερον δὲν ἔχω, ἐπιτρέψατέ μοι ὅμως αὐτοσχεδῶς τὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἰδέας μου, εἰλικρινῶς, ὡς καὶ πάντοτε, νὰ Σᾶς καθυποβάλλω αὔθις.

Ἐν πρώτοις ἀρχόμενος ἀπὸ τὸν τελευταίως ἀγορεύσαντα, Κ. Ἀλέξανδρον Καραθεοδωρῆ, ἂν καὶ τὸ σῆμα πρωθύστερον ὀλίγον, ἀλλὰ σύνηθες παρ' ἡμῖν, οἵτινες ἀρχίζομεν σχεδὸν πάντοτε ἀπὸ τὸ τέλος, θὰ τῷ παρατηρήσω ὅτι ἡ πρότασις τοῦ περὶ συστάσεως νέας ἐπιτροπῆς πρὸς διαφώτισιν ἡμῶν τε καὶ τῶν κυβερνώντων εἶναι ἀπαράδεκτος, ἄκαιρος καὶ περιττή. Πρῶτον δὲν πρόκειται νῦν ποσῶς, περὶ τῆς λύσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ λεγομένου ζητήματος, ἐπεὶδὴ τοιαῦτα δὲν εἶναι ἡ ἐντολὴ τῆς παρούσης Συνελεύσεως, διὸ καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν τῆς Α. Θ. Π. καὶ ὅλων τῶν παρόντων ἀξιοτίμων Μελῶν τῆς, ἀλλὰ περὶ τῶν Ἀηπιέων μέτρων πρὸς ἄμεσον ἱκανοποίησιν τῆς ἀπροσδοκίτης καὶ ἀσυγχωρήτης προσβληθείσης ἐθνικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς μας ἀξιοπροεπέας. Ἄλλως δὲ ἐν τῇ προηγουμένῃ Συνεδριάσει τῆς αὐτῆς αὔθεντικῶς ἀπεφάνθη πότε καὶ πῶς ἡ λύσις αὕτη εἶναι δυνατὴ, ὅτε δηλαδή οἱ θέλοντες ἐκ τῶν Βουλγάρων νὰ μένωσι πιστοὶ εἰς τὴν πατρῴαν θρησκείαν των ἀποκηρύξωσι τὸ προζήκωπον τῶν Θεοφανείων, μεταμεληθῶσιν εἰλικρινῶς, ἐπηνέλθωσι εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἐκκλησίας, ζητήσωσι καὶ λάθωσι τὴν ἄρεσιν τῶν ἁμαρτιῶν των, καὶ παραδεχθῶσιν ἐκ τῶν προτέρων, ὡς λόγους Εὐαγγελίου, τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐπὶ τούτῳ ἀκολούθως

συγκαλεσθησομένης Οικουμενικῆς Συνόδου, ἄνευ τῆς ὁποίας τὸ ζήτημα δὲν δύναται, οὐδὲ ὀφείλει πώποτε νὰ λυθῆ, ὡς ἄλλοτε ἐπισήμως καὶ ἀλλεπαλλήλως διεκήρυξε πρὸς πάντας τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Δεύτερον, ἐπιτροπὴ τις ἤδη ὑπάρχει, καὶ τοι αὐθαιρέτως καὶ παρανόμως συστάσα μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς τελευταίας Συνελεύσεως, καὶ παρὰ τὴν θέλησίν της, διὸ καὶ ἐντονώτατα διεμαρτυρήθη τότε, ὡς ἔδει, ἐπειδὴ ὁ Πατριάρχης, συγκαλῶν παρ' αὐτῷ τοὺς χριστιανούς πρὸς σύσκεψιν ἀπὸ κοινοῦ, δὲν δύναται ποτὲ ἐξ ὀφφικίου ἀποφάσεις νὰ λαμβάνη, ὅταν μάλιστα αὐταὶ ἀπεβρίθθησαν παρ' αὐτῶν, οὐδὲ χρεώσται νὰ ἐπιτρέπη εἰς δύο ἢ τρεῖς πασιγνώστους ραδιοῦργους, Κληρικούς τε καὶ Λαϊκούς, χάριν ἀτομικῶν ἀθλίων συμφερόντων, ἐξ ὑφαρπαγῆς καὶ διὰ δόλου, τὰς ἀνθεθνικὰς καὶ ἀντεκκλησιαστικὰς ἰδέας καὶ προτάσεις των εἰς τὴν Συνέλευσιν, ἄνευ ὑψηλοφροσύνης, νὰ ἐπιβάλλωσι, διότι τοῦτο αὐθάδεια ἀφ' ἑνὸς ἐκ μέρους των εἶναι, ἕβρις δὲ καὶ προσβολὴ διὰ τὸ σωματεῖον ἀφ' ἑτέρου!

Ναὶ μὲν ἡ προρηθείσα ἀνάρμοστος ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν δύναται νὰ ποιήσῃ ἑναρξίν νόμιμον τῶν ἐργασιῶν της, εἰμὴ ὅτε ὁ ῥητὸς καὶ ἀπαραβίαστος ὅρος τῆς μεταμελείας τῶν Βουλγάρων, κατὰ γράμμα πληρωθῆ, ὡς ἀπεφάνθη ἤδη ἡ προτελευταία Γενικὴ Συνέλευσις.

Οὐχ ἥττον ὅμως καὶ αὕτη καὶ ἐκείνη, ἣν προτείνει νῦν ὁ Κ. Ἀλ. Καρθεωδωρῆς, εἰπὶ, κατ' ἐμὲ, πάντα περιτέται, ἐπειδὴ τὸ ζήτημα, ἂν πρόκειται ποτὲ νὰ λυθῆ, δὲν θὰ λυθῆ ἀλλῶς πῶς εἰμὴ διὰ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, καὶ οὐχὶ δι' αὐτοχειροτονητῶν καὶ ἀκύρων ἐπιτροπῶν, εἰς ἃς τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα οὐδεμίαν ἐμπιστοσύνην δύναται νὰ ἔχη, διὰ λόγους ἀνωτέρους, ἐνῶ παραδέχεται πληρέστατα ἀπὸ τοῦδε τὸ κύρος καὶ τὰς ἀποφάσεις, ὅποιαί τινες καὶ ἂν ᾖναι, τῆς παρὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μόνου βεβαίως ἐμπνευσθησομένης Οἰκουμενικῆς Συνόδου!

Ἐκτὸς τούτου, πρόκειται νῦν νὰ μὴν ἐνασχολώμεθα εἰς τὰ ἀέφ' ἃ μὴ δεῖ,» ἵνα παρέρχηται εἰς μάτην ἡ πολυτίμος ὥρα, διότι «Times is money», καὶ ἵνα γινώμεθα ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ πλέον γελοιοὶ παρά τε τοῖς λοιποῖς ὁμογενέσι καὶ παρά τοῖς ξένοις, ἀλλὰ δεόν νὰ λάβωμεν πλέον τὰς ἀνδρικός ἐκείνης ἀποφάσεις, ἃς καθυπέβαλα εἰς τὴν τελευταίαν Συνεδρίασιν, καὶ αἵτινες λαμβανόμεναι τότε ὑπ' ὄψιν, ἤθελον προλάβει νέα σκάνδαλα καὶ νέας ὕβρεις!

Βεβαίως, ἐὰν δὲν εἴμεθα τόσον ψοφοδεεῖς καὶ δουλοπρεπεῖς, οἱ πλείστοι δυστυχῶς, ἐὰν εἶχομεν περιπλέον τὸ αἰσθημα τῆς ἀξιοπρεπείας μας, τῆς πολλαχῶς καὶ πολυτρόπως παρά πάντων διαρῶν προσβληθείσης, ἐὰν δὲν ἐτρέφομεν, ὡς λαγῶσι καὶ ὡς ἀνήλικα παιδάκια, δι' ἀνυπόκριτους καὶ κατὰ φαντασίαν μόνον ὑπάρχοντας κινδύνους, ἐνῶ οἱ ἐνδοξοὶ πρόγονοι μας καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν των μυριάκις ἐθυσίασαν ὑπὲρ τοῦ γενικοῦ καλοῦ, ἐν πολὺ δεινότεραις τῶν παρούσων περιστάσεσι μάστιστα, τότε τὰ πραγματὰ μας δὲν περιήρχοντο εἰς αὐτὴν τὴν ἀκμὴν καὶ τὴν παραλυσίαν!

Ὁ Montesquieu, ἐν δὲν ἀπατώμαι, εἶπέ ποτε, ὅτι τὰ ἔθνη ἀπολαμβάνουσι τὴν τύχην, ἧς εἶναι ἄξια! Καὶ ἡμεῖς τρώμεν οἱ Ἕλληνες, τόσον οἱ ἐν Ἑλλάδι, ὅσον καὶ οἱ ἐν Τουρκίᾳ, ἄξιοι τῆς γενικῆς μομφῆς καὶ περιφρονησῶς εἴμεθα, ἐκτὸς σπανίων τινῶν ἐξαιρέσεων, ἄξιοι νὰ εἴμεθα αἰωνίως δοῦλοι καὶ οὐδέποτε ἄνδρες ἀνεξάρτητοι! Ἀφοῦ μόνον εἰς ἀτομικότητας, εἰς διχονοίας, εἰς ἐκλογικὰς, ἢ ὑπουργικὰς, ἢ πατριαρχικὰς πάλας καὶ θηρεύσεις, εἰς πρωτοκαθεδρίας καὶ ἀνοήτους ψωροφιλοτιμίας καὶ εἰς ἀσυνειδήτους δουλοπρεπείας ἐνασχολούμεθα, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον!

Ἀφοῦ οἱ πλέον διακεκριμένοι, οἱ πλέον πλούσιοι καὶ ἀνεξάρτητοι ἐκ τῶν ὁμογενῶν, τῶν τε κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, δυστυχῶς φιλοτιμῶνται πάντοτε πρώτιστοι πάντων νὰ λογιθῶσι διὰ τὰς παλινοφθίας των καὶ τὰ ἀνάξιά των αἰσθήματα! Ἀφοῦ, ὡς ἄδεται, καὶ δυστυχῶς ἐκ πολλῶν ἀποδεικνύεται, αὐτὴ ἡ τῆς Ἑλλάδος Κυβέρνησις, καὶ Σύνοδος, καὶ δημοσιογραφία,

ἄγονται καὶ φέρονται κάποτε παρὰ τῆς ἀσπονδοτέρας ἐχθρᾶς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐνῶ ὤφειλον τοῦλάχιστον αἱ μόναι καὶ φυσικαὶ ὑπέρμαχοι τῶν συμφερόντων του ἐν Ἀνατολῇ νὰ ἦναι, καὶ πῶποτε πίστιν καὶ ἀκρόασιν εἰς τοὺς λόγους τῆς δολίας Ἀρχτοῦ νὰ μὴ δίδωσι, προκειμένου μάλιστα περὶ τῶν ὄλων!

Ἄφου, λέγω, ὅλαι αἱ δυστυχίαι ὁμοῦ ἐνέσκηψαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἡμῶν, καὶ «ἐξ οἰκείων τὰ βέλη,» διότι νυχθημερὸν ἡμέτεροι λογάδες τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ καταπροδίδου καὶ θυσιάζου τὰ γενικὰ συμφέροντα, χάριν ἰδιοτελῶν σκοπῶν, τότε ἀπελπισία καὶ ἀλλοίμονον! Τοσοῦτῳ μᾶλλον, ἀφου οὔτε οἱ Κρατοῦντες, οὔτε οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν μᾶς λατρεύου, οὐδὲ εὐχονται ὑπὲρ ἡμῶν! πολλοῦ γε καὶ δεῖ! ὑπομονὴ καὶ ὁ Θεὸς μέγας καὶ βοηθός! Ἐξαιτούμενος τὴν γενικὴν συγγνώμην διὰ τὴν ἐξ ἀκραίφνου πατριωτισμοῦ ὑπαγορευθεῖσαν μοι ταύτην παρέμβασιν, δι' ἧς οὐδένα ἀθῶον νὰ προσβάλλω βεβαίως ἠθέλησα, ἀλλὰ μόνον τοὺς ἀληθεῖς ἐνόχους νὰ στηλιτεύσω καὶ στιγματίσω, ἐπειδὴ τοιαῦται βδελυρὰὶ πράξεις πρέπει δημοσίᾳ νὰ χαρακτηρίζωνται ὡς δεῖ, ἐπανέρχομαι εἰς τὸ προκειμένον! Ἐὰν λοιπὸν ἀξιοτίμοι Συνάδελφοι, ἀπὸ τῆς 30 Ἰανουαρίου, ἥτοι ἀφ' οὗ ἔγινεν ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ ἀνόσιος ἐκείνη παραβίασις τῶν Κανόνων, παρὰ τῶν ἐνταῦθα παρεπιδημούντων Βουλγάρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ μέρους τῆς Α. Κυβερνήσεως, ἡ μοναδικὴ εἰς τὰ χρονικὰ τῆς ἱστορίας μας καταπάτησις τῶν προνομίων μας, παρεδέχσθε τὴν ἰδέαν μου, καὶ ἀπεκηρύττετε τοὺς μὲν πταίσαντας, ὡς Σχισματικούς, διεξεδιχειτε δὲ, ὡς ἔδει, τὰ δίκαια Σας, τότε ὁ ἐξυβριστικὸς ἐκεῖνος Τεσκερὲς ὁ ἐπιρρίπτων ἐφ' ὑμῶν τὴν εὐθύνην τῶν γεγονότων, ἐνῶ πραγματικῶς αὕτη τὴν συνείδησιν ἄλλων ἔδει νὰ ἐπιβαρύνῃ, ὡς ὀρθῶς λίαν παρετήρησεν ἐν τῇ προσλαλιᾷ τῆς ἡ Α.Θ.Π. ὁ Πατριάρχης, ἡ τόσον ἀποτόμως ἡμῖν ἀγγεληθεῖσα καὶ τόσον ἀπ' ἐναντίας κολακευτικῶς τοῖς Βουλγάροις ἐφαρμογὴ τοῦ ἀνεφάρμωστου καὶ μάτην ἐπιδιωκομένου Φιρμανίου, καὶ ἡ ἐπελθοῦσα προχθὲς, ὡς κορωνίς, σκανδαλώδης ἐκλογὴ ἐνὸς καθηρημένου, ὡς Ἐξάρχου

πάσης Βουλγαρίας, δὲν ἠθελόν ποτε λάβει χώραν! Τότε ἡ τελευταία ἀπόφασίς Σας, καὶ τοι πολὺ ἀξιοπρεπεστέρα τῶν προταθεισῶν παρ' ἄλλων μελῶν τῆς Συνελεύσεως, διὰ καὶ ἐπὶ τέλους ὑπεστήριξα αὐτήν, ἀπελπισθεὶς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐμῆς, καὶ τοι ἐμφαίνουσα coram populi τὰς ὑπὲρ τὸ δέον συνδιαλλακτικὰς διαθέσεις τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, δὲν ἠθελε παρεξηγηθῆ τόσον ἀνελπίστως παρὰ τῶν μὲν καὶ τῶν δέ, ἐνῶ τὴν γενικὴν συμπάθειαν καὶ εὐγνωμοσύνην ὄφειλε νὰ κινήσῃ, οὐδὲ χαρακτηρισθῆ παρὰ τινὸς ἐν ταῦθα πανσλαβιστικοῦ ὄργανου, ὡς, ἐν συνόλω, ἀναξιοπρεπῆς, ὡς ἀηλιτισμένη, καὶ ἀξιοδάκρυτος, ὕπερ αὐστηρὸν μὲν, ἀλλὰ εὐεξήγητον ἴσως κατὰ τι, διότι ἀληθῶς δὲν ἦτο τοῦ παρόντος καιροῦ! Ἴδου, ἀξιοτίμοι Συνάδελφοι, τί κατορθοῦμεν τοιαύτας ἀσυνεπείας καὶ πορείας ἀκολουθοῦντες!

Ἰποκινοῦμεν τὴν δικαίαν περιφρόνησιν τῶν Κρατούντων, οἵτινες ἐνδίδουν πάντοτε εἰς τὰς παρανομητέρας αἰτήσεις τῶν Βουλγάρων, διότι αὐτοὶ, χρεωστῶ νὰ τὸ ὁμολογήσω, μετὰ περισσοτέρας πάντοτε ἀξιοπρεπείας, ὁμονοίας, συνεπείας καὶ παρρησίας, ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, ἐργάζονται καὶ συσκέπτονται, ὡς ἔθνος ἐπὶ τέλους ἀξίον συμπάθειας, καὶ οὐχὶ ὡς κνόδαλα, ὡς ἡμεῖς, οἵτινες ἀπολαμβάνομεν τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας καὶ ἠθικῆς καταπτώσεως καὶ διαφθορᾶς μας! Προκαλοῦμεν τὰς ὕβρεις τῶν ἐναντιῶν μας, καὶ τὸν περίγελων τῶν ξένων, ἐξ ὧν οἱ μὲν προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις ζητοῦν, ἵνα μᾶς διαβάλωσι καὶ συκοφαντήσωσιν ἀνηλεῶς, οἱ δὲ τόσον προκατειλημμένοι ἐναντίον μας εἶναι!

Προσέτι πρὸς ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων μου, θὰ μὲ συγχωρήσῃ ὁ ἅγιος Δέρκων, ὁ ἄλλοτε τόσον ἐνθερμὸς θιασώτης τῆς Οἰκ. Συνόδου, καὶ νῦν τόσον αἰφνῆδος ὀπαδὸς τοῦ ὀλεθρίου συστήματος τῶν οἰκονομιῶν γενόμενος, ἐπειδὴ τὸ παλινωδεῖν, φαίνεται, δευτέρα φύσις ἐν αὐτῷ ἐρέετο, καὶ τοῦτο τρανῶς καὶ πολλὰ χῶς ἀπέδειξε, καὶ ἐπὶ τοῦ Κύρ Γρηγορίου καὶ ἐπὶ τοῦ Κύρ Ἀνθίμου νῦν!, ὅτε τότε μὲν συνετέλεσεν, ὡς πα-

σίγνωστον, νά ἀνγνωρισθῆ σχεδὸν ἡ ἀλλόκοτος ἐκείνη Μικτὴ Ἐπιτροπὴ, καὶ τὸ ἐλεύθερόν της σχέδιον, νῦν δὲ συνηγορεῖ τόσον ἀναφανδὸν ὑπὲρ τῆς ἐξουτελίσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους του, νά ἀνγνωσῶ εἰς ἐπιήκοον πάντων ἀπόσπασμά τι ἐντοπίου τινὸς ἐφημερίδος μας, ἐξ οὗ ὁ καθείς δύναται κάλλιον νά κατίδη εἰς ποῖον βάραθρον αἱ ἀξιόεμπτοι αὐταὶ ἀρχαὶ καὶ δοξασίαι τὴν τε Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, γιγαντιαίοις βήμασι, ἡμέρα τῆ ἡμέρα ὠθοῦν. (Ἐπέται ἡ περικοπὴ τοῦ Νεολόγου τῆς 10 Φεβρουαρίου 1872). Τὸ νά ἀπαιτῆ ἡ Σ. του, μετὰ τινων ἄλλων εὐαρίθμων φίλων του, ἀπέναντι τοιούτων καὶ τηλικούτων ὕβρεων, ἀπεβειῶν, καὶ προσβολῶν, ὥστε τόπον τῆ ὀργῆ νά δώσωμεν, νά μὴ προσκρούσωμεν εἰς κανένα, νά μὴ δυσχεραστήσωμεν τὴν σοφίαν ἤδη καὶ δικαίως διὰ τὸν ἀσυνεπῆ καὶ ἀναξιοπρεπῆ μας τρόπον καθ' ἡμῶν δυσχεραστημένην Α. Κυβέρνησιν, νά μὴ χαλάσωμεν, τρόπον τινα, τὸ χατῆρι τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Ῥωσσίας, ἥτις νυχθημερόν καὶ ἀναφανδὸν πλέον τὸν λάκκον μας ὑποσκάπτει, ὡς καὶ τὰ βάρβαρα τῆς Ἀυτοκρατορίας μας, νά μὴν ἐρεθίσωμεν ὑπὲρ τὸ δέον τοὺς ἀσεβεῖς Βουλγάρους, οἵτινες θεῖα τε καὶ ἀνθρώπινα πλέον καταπατοῦν καὶ, γιγνομένη τῆ φωνῆ, κηρύττουν πανταχοῦ ὅτι θέλουν, ἀντὶ πάσης θυσίας, νά ἀποσχισθῶσιν ἀφ' ἡμῶν καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸ τοιοῦτον καὶ γελοῖον, καὶ ἀναξιοπρεπές, καὶ βλάσφημον ἐνταυτῷ θεωρῶ!

Ναὶ μὲν ὁ προφηθεὶς ἀρχιερεὺς ῥητῶς τὰ ἐνδόμυχα τῆς καρδίας του δὲν ἐξέθεσεν ἤδη εἰς τὸ δημόσιον καὶ πάντοτε, λίαν ἐπιτηδεῖως θυρίδα τινα ὑπεκφυγῆς διατηρεῖ ἀνοιχτήν, ἵνα τῷ χρησιμεύσῃ, ἐν ὧρα ἀνάγκης, ἀλλὰ τί ἄλλο, πρὸς θεοῦ, ἐμφαίνουσι εἰς τοὺς εὐ εἰδότες αὐτὸν καὶ τὰ διατρέχοντα αἱ λίαν στρυφνοειδεῖς ἀγορεύσεις του, προτάσεις του καὶ ἀκράμματοι προσπάθειαι του, ὡς καὶ τὰ ἀνούσια καὶ ἀνεπαρκῆ μακλακτικὰ ἱατρικὰ, ἅπερ, ὡς καινοφανῆς ἱατρὸς, εἰς τὰς δεινῶς πασχούσας ψυχὰς τῶν χριστιανῶν ἀδιακόπως προβάλει διὰ λόγους, οὓς Κύριος οἶδεν, ἐνῶ ὄφειλεν, ὡς

ἀληθῆς καὶ ἀνεξάρτητος ἱεράρχης τὰς πληγὰς αὐτῶν ἀλλέως πως νὰ ἐπουλώσῃ, μιμούμενος τοῦλάχιστον τὸ θεάρεστον παράδειγμα τοῦ φίλου του Ἁγ. Κιζσαρείας, τοῦ γνησίου τούτου καὶ ἀγνοῦ ἱεράρχου, Ἕλληνας, καὶ ὀρθοδόξου. Ἐνδεχόμενον ἀπλοῖ τινες καὶ καλοὶ χριστιανοὶ νὰ ἐξαπατῶνται καὶ ἐμπαίζωνται ἀκόμη ἐξ ὄλων τούτων τῶν κωμῳδιῶν, διὸ καὶ τοὺς οἰκτείρω. Ἡ κοινὴ γνώμη, ὅμως, τὸ ἀνώτατον τοῦτο κριτήριον, τὰς ἐχαρακτήρισεν ἤδη ὡς ἔδει, καὶ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ συνείδησις τῆς Α. Σ. ἦν καὶ μόνην ἐπικαλοῦμαι διὰ νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς θετικότητος τῶν ἰσχυρισμῶν μου, καταδικάζει τὸν Γέροντα τῆς, πέποιθα, νυχθημερόν, διὸ εἰς μάτην αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις! Τούτου εἵνεκα προτείνω, καὶ τὴν πρότασιν τῆς Α. Σ. νὰ ἀπορρίψωμεν, ἐπειδὴ ἡ Μ. Ἐκκλησία πρὸ Ἰῶ ἤδη ἐν αὐτῶν ἀκούοντες διεφώτισε περὶ τῶν δικαίων τῆς οὐς ἔδει, καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ διακρωτίσῃ περιπλέον τοὺς μηδὲν θέλοντας νὰ ἀκούσωσι καὶ ἐνοήσωσι, τοὺς προσπαθοῦντας αὐτὴν ἀπιστώσας, τοὺς ἐμπαίζοντας ἐκεῖνα, ἅπερ καθεὺς εὐσυνείδητος ἄνθρωπος σέβεται καὶ ἐκτιμᾷ, καὶ ἅπερ ἡμεῖς μόνον, ὑπ' ὅψιν νὰ λάβωμεν κατ' οὐδένα τρόπον δὲν θέλομεν, ἵνα μὴ προσκρούσωμεν εἰς τὸ ὁμοούσιον καὶ ἐνοχοποιήσωμεν κατὰ τι τὸν βασιλεύοντα μας χαρακτῆρα καὶ τὴν πεπιφανῆ μας δουλοπρέπειαν καὶ κολακουμανίαν.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν προσλαλίαν τοῦ αὐταδέλφου μου πρέπει νὰ Σᾶς εἶπω ἐπίσης, Σεβ. Συνάδελφοι, ὅτι ἤκουσα αὐτὴν μετὰ λύπης καιρίως. Δὲν ἠλίπισα τῶντι ποτὲ τοιοῦτοι λόγοι, τοιαῦτα ἀρχαί, νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ στόματος ἐνὸς Μ. Λογοθέτου τῆς Μ. τοῦ Χρ. Ἐκκλησίας, καὶ ἐνὸς Ἀριστάρχου συνάμα, ἐν τῇ περιφερείᾳ ἰδίως μιᾶς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως! Οἴμοι!

Καὶ τοι κληρικὸς, ὡς ἐκεῖνος, δὲν εἶμαι, καὶ τοι μαθημάτα θεολογίας νὰ τῷ δώσω δὲν ἔχω διάθεσιν, οὐχ ἥττον χρεωστῶ, νὰ τῷ παρατηρήσω ἐν παρόδῳ, ὅτι τὸ παράδειγμα, ὅπερ, μετὰ τόσης πεποιθήσεως καὶ ἐκ τρίπουδος, ἔφερον περὶ τῆς συστάσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ῥωσσίας, τῆς Ἑλλάδος, τῆς Σερβίας, κτλ, εἶναι

σαθρὸν ἀπὸ τὰς βάσεις του, διότι δὲν ἀγνοεῖ βεβαίως τὸ τοῦ Θεοῦ Φωτίου, ὅτι «τὰ Ἐκκλησιαστικὰ τοῖς πολιτικοῖς συμμεταβάλλεσθαι εἴωθεν», ὅτι αἱ αὐτοκέφαλοι αὐταὶ Κοινότητες, ἂν ὄχι διὰ Οἰκουμενικῶν, τοῦλάχιστον διὰ Τοπικῶν Συνόδων ἐσυστήθησαν πάντοτε, ὅτι τοῦτο ἐγένετο ἀπλῶς καὶ μόνον, διότι Κράτη ἀνεξάρτητα, εἴτε ἡμιαυτόνομα, μακρὰν τοῦ Ἡμετέρου κείμενα, δὲν ἠδύνατο εἰς τὸ ἐπάπειρον εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου νὰ ὑπάγῃνται· ὅτι τὰ προνόμια ταῦτα παρεχωρήθησαν εἰς τὰς ῥηθείσας Ἐκκλησίας πάντοτε αὐθορμήτως, οἰκειοθελῶς καὶ ἄνευ τῆς παραμικρᾶς ἐπιβάσεως καὶ πιέσεως τῆς πολιτικῆς ἀλλοθρήσκου ἀρχῆς, ὡς τοῦτο νῦν πασιφανῶς καὶ πρὸ καιροῦ συμβαίνει, ἐναντίον ὅλων τῶν κανόνων καὶ τῶν καθεστώτων· ὅτι τοῦτο ἐγένετο πάντοτε, ἐντὸς ὁρίων ὀρισμένων καὶ συνεχῶν, καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς ἀλλοκότου καὶ φυλετικῆς ἀρχῆς τοῦ φερμανίου καὶ τοῦ πλῆρες δεινῶν περισπασμῶν δεκάτου τοῦ ἄρθρου· ὅτι οὔτε ἡ Κραταιὰ Ρωσσία, οὔτε ἡ προσφιλὴς Ἑλλάς, οὔτε ἡ ἀρειμάνιος Σερβία δὲν ἀπήτησαν ποτὲ νὰ ἐφαρμόσωσιν τὴν γελοίαν ἀπαίτησιν τῶν Βουλγάρων, ὅπου δηλαδὴ τρεῖς Βούλγαροι ἐκεῖ καὶ Βουλγαρία, διότι τοῦτο καὶ πολιτικῶς καὶ Ἐκκλησιαστικῶς ὀλέθριον καὶ ἀπαράδεκτον εἶναι· ὅτι ἀνέλαθεν οἱ ὑπήκοοι Ρῶσσοι, Ἕλληνες, Σέρβοι, κλ. ἀνεγνώρισαν τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Οἴκουμ. Πατριάρχου καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀρχιερέων, ὁσάκις διέτριβον ἢ διατρέθουν ἐπὶ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ θρόνου του, ἐνῶ οἱ ἀσεβεῖς Βούλγαροι ἀπαιτοῦν νὰ μὴν ὑπάγῃνται εἰς αὐτὴν, πρὸς ταῖς ἄλλαις τῶν Ἱεροσολίαις.

Ὡς δὲ πρὸς τὴν ἄλλην ἐνστάσιν τοῦ Μ. Λογοθέτου, ὅτι ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης δύναται, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ μόνος μετὰ τῆς Συνόδου του, τὸ ζήτημα νὰ λύσῃ, ὡς ἐπλησίασαν, ὀλίγου δεῖν, νὰ κάμουν ἡ Α. Π. Γρηγόριος ὁ ΣΤ', καὶ ἐσχάτως ἀκόμη Ἀνθιμος ὁ ΣΤ', θὰ τῷ ἀντιτάξω πάλιν ὅτι τοιαύτη μονομερὴς λύσις αὐθαίρετος, παράνομος καὶ ἀπαράδεκτος ἐπομένως διὰ πάντας εἶναι· ὅτι ἔσχε πάντοτε ὀλέθρια ἀποτελέσματα

καὶ κατεδικάσθη, ὡς ἔδει, παρὰ τῶν ἰδίων αὐτουρ-
 γῶν τῆς. Ὁ μὲν πρῶτον Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὡμο-
 λόγησεν, πρὸ ὀλίγου, τὴν μεταμέλειάν του, διότι προέβη
 εἰς ἐκεῖνα τὰ μάταια σχέδια, ἅπερ ἐν Συνόδῳ, φαί-
 νεται, ἀπεκήρυξεν μετὰ ταῦτα, καὶ τὴν πεποίθησιν,
 ἣν ἔκτοτε ἐσχημάτισεν, ὅτι τὸ Βουλγαρικὸν ζήτημα,
 ἄνευ τῆς συμπράξεως τῆς Καθόλου Ἐκκλησίας, ἀδύ-
 νατον νὰ λυθῇ. Ὁ δὲ νῦν πατριαρχεῦων διεκήρυξε πρὸ
 ἡμερῶν, ὡς διαβεβαιῶσι ὁ μὴ πάνυ ἀμερόληπτος καὶ εὐ-
 νοϊκὸς δι' ἡμᾶς προχθεσινὸς «Ἀνατολικὸς Κήρυξ», εἰς
 δύο βαθυπλούτους καὶ ἀρτισυστάτους Κροίτους, ὅτι τῷ
 εἶναι ἐπίσης ἀδύνατον τόσον τὸ νὰ παραδεχθῇ τὸ
 Α. Φιρμάνιον, διὰ τοὺς λόγους οὓς λαμπρῶς ἡ Ἐκ-
 κλησία τῆ Υ. Πύλη ἀνέπτυξεν ἥδη, ὅσον τὸ νὰ ἐπα-
 νέλθῃ εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ σχεδίου, διότι μὴ ἔχων
 τὴν ἀπαίτησιν, ὡς ὁ Πάπας, νὰ ἦναι ἀλάνθαστος, ἐν-
 νόησε κάλλιστα τὴν πλάνην του, καὶ κατ' οὐδένα τρό-
 πον δὲν θέλει νὰ ὑποπέσῃ εἰς αὐτὴν ἐκ νέου, καὶ νὰ
 ἀπωλέσῃ οὕτω τὴν γενικὴν συμπάθειαν, ὑπόληψιν καὶ
 ἐμπιστοσύνην τοῦ σφόδρα, καὶ δικαίως, ἀγανακτισμέ-
 νου ποιμνίου του κατὰ τῆς ἐπιληψίμου ταύτης καὶ
 αὐθιχέτου μονομεροῦς ἐργασίας. Ἐὰν ἀληθῶς ἡ Α. Π.
 τοιαύτην ἀξιοπρεπῆ ἀπάντησιν ἔδωκεν, ὅπερ ἐξάγεται
 ἐκ τῆς ῥητορικῆς σιωπῆς του, εἰς τοὺς καινοφανεῖς
 τούτους ἀπεσταλμένους, οἵτινες ὄφειλον νὰ μὴ ἀνα-
 μιγνύωνται ποτὲ εἰς «τοῦ Δεσπότη τοῦ τὰ ὑποδήματα»,
 τὸ τοιοῦτον περιποιεῖ αὐτῷ τόσην τιμὴν, ὅσον μῶμον
 εἰς τοὺς πᾶν θεμιτὸν καὶ ἀθέμιτον μέσον μεταχειρι-
 σθέντας, ἵνα πεθαναγιάσωσι τὸν Πατριάρχην καὶ τὴν
 πενταμελῆ ἐπιτροπὴν, ἐξ ἧς προσεῖλκυσαν λίαν εὐκό-
 λως, ὡς λέγει, ἡ ἰδία ἐφημερίς, τὸν ἀκλόνητον δῆθεν
 Ἄγ. Δέρκων, καὶ ἀπήντησαν ἀντίστασιν ἀξίεπικινον
 παρὰ τῷ Ἄγ. Διδυμοτείχου, νὰ παραδεχθῶσι πράγ-
 ματα τρεῖς χειρότερα ἐκείνων, ἅπερ τόσον πικρῶς, μετὰ
 τῶν εὐθύμων πάντοτε καὶ χαμερπῶν ὀπαδῶν των, κα-
 τέκρινον τὴν προτεραίαν, ὅτε ἐπρόκειτο περὶ ἄλλων καὶ
 οὐχὶ περὶ τῶν ἑαυτῶν των! Ἄλλ' ὁ τόσον ἐμβριθεῖς
 ιδέας περὶ τοῦ «κατ' ἐπίγνωσιν, καὶ μὴ, ζήλου» ἔχων,

Κ. Ἄλ. Καραθεοδωρῆς, ἔδει νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς ἀδασεῖς τοῦτους Διπλωμάτας, ὅτι καὶ ὁ ὑπέρμετρος ζῆλος κάποτε βλάπτει, ἰδίως ὅτε πηγάζει ἀπὸ αἰτίας γνωστάς μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐντίμους πάντοτε!

Δι' ὅλα ταῦτα ἀνυχάζομαι μετὰ λύπης νὰ ἀποσύρω τὴν ὑπεράσπισιν, ἣν εἶχον τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν τόλμην νὰ παρυσιάσω, ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς κατακραυγῆς τοῦ κλήρου καὶ λαοῦ, ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ μου, καὶ τοῦ Κ. Ἄλ. Καραθεοδωρῆ, κατὰ τὴν τελευταίαν Συνεδρίασιν μας, καὶ νὰ ἐπισυναχθῶ καὶ γὰρ τὴν μομφὴν μου εἰς τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἤδη ἐπὶ τούτῳ παρ' ὅλης σχεδὸν τῆς ἀξιοτίμου Συνελεύσεως.

Ἐπίσης διαμαρτύρομαι κατὰ τοῦ ὑπὲρ τὸ δέον βουλγαρίζοντος, ἵνα μὴν εἶπω πανσλαυρίζοντος, ἀγίου Ἀγγιάλου, ὅστις ἐτόλμησε πρὸ ὀλίγου, δωρεάν, ὅλον τὸ λαϊκὸν στοιχεῖον τῶσον ἀδικῶς καὶ παραλόγως νὰ προσβάλλῃ, λέγων ὅτι οἱ κοσμητοὶ θέλουσιν νὰ δεσμεύσωσι καὶ καταστρέψωσι τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς καὶ διὰ τῆς τελευταίας ἀποφάσεως τῆς Συνελεύσεως γίνεται ἄδηλον, ὅτι ἐπειθεῖνον εἰς πράγματα, ἅπερ δὲν εἶναι τῆς δικαιοδοσίας των, καὶ τοιαῦτα «ἄρρητ' ἀθέμιτα», καὶ τοι ῥηθέντα μετὰ πολλῆς τῆς δοκιμησοφίας καὶ τῆς κομπορρημοσύνης!

Ἡ Α. Π., καὶ τοι θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν τῆς δεινῶν θεολόγων, ἀγνοεῖ παντάπασι φάνεται, ὅτι οἱ ἱεροὶ κληρικοί ἀπλοῖ τύποι δὲν εἶναι, ὡς βλασφημῶν εἶπε, διὸ καὶ ὄφειλε νὰ καθαιρεθῇ ἀμέσως, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀνέκαθεν σέγκεται ἐκ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, ὅτι ὁ τελευταῖος οὗτος πώποτε οἰκιοθελῶς εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ πρώτου δὲν ἐπεμβῆκεν, ἀλλὰ πάντοτε προσεκλήθη ἢ παρεκλήθη, ἵνα μεταχειρισθῶ φράσιν τινα τοῦ ὑφυπουργοῦ, ἂν μοι τὸ ἐπιτρέπη, ὅτι ἀπίκτισιν νὰ δεσμεύσῃ τὴν Ἐκκλησίαν δὲν εἶχε ποτε, οὐδὲ ἔχει, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν φωτίζη καὶ ἐνισχύῃ καὶ ἐμποδίζη νὰ ὑποπίπτῃ εἰς ἀτοπία, εἰς ἅπερ πολλάκις δυστυχῶς μόνη τῆς, καὶ ἄνευ τῆς συνενοχῆς του, ὑπέπεσε, ὡς τοῦτο ἐγένετο καὶ πρὶν καὶ ἐσχάτως ἀκόμη ὅτι ὁ ὀρθόδοξος λαὸς δὲν περιφρονεῖ

οὐδὲ μισεῖ, οὐδὲ ὑποβλέπει τὸν κληρὸν του, διότι πολ-
λάκις τὸ ἐναντίον ἀπέδειξεν καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐθυσιάσθη,
ἀλλ' ὅταν ἀκούῃ καὶ βλέπῃ Ἱεράρχας νὰ προσθεύωσιν
ἀρχὰς τόσον ἀντιχριστιανικὰς καὶ καταπτύστους, ὡς
ὡς ὁ ἅγιος Ἀγγιᾶλου, τότε ἔχει ὅλα τὰ δίκαια νὰ
δυσπιστῇ πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ οἰκτείρῃ τὴν τύχην τῶν
πιστῶν, ὧν αἱ ψυχὰι ἐμπιστεύονται εἰς τοιοῦτους φα-
νατικούς καὶ ἀναξίους ποιμενάρχας!

Πρὸς δὲ τοὺς διῶχουριζομένους, λίαν εὐφυσῶς, ὅτι ἡ Ὑ.Π.
δὲν παρεχώρησεν τὸ Α. Φιρμάνιον εἰς τοὺς Βουλγάρους,
παρὰ διότι τοὺς ἐθεώρησεν ἀνεκάθεν καὶ θεωρεῖ ἤδη ὡς
μὴ Ὀρθοδόξους, διότι ἀλλέως ποτὲ δὲν ἤθελεν οὕτως
ἀναφανδὸν καταπατήσῃ τὰ προνόμια τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριάρχου, ὡς καὶ πρὸς ἐκείνους οἵτινες εἶχον τὴν
ἀφέλειαν νὰ φαντάζωνται καὶ διαδίδωσι, διὰ τινῶν
ἀθλιῶν μισθωτῶν ὀργάνων των, ὅτε μὲν ὅτι ἡ Κυβέρ-
νησις δὲν γινώσκει, ἢ ἀγαγινώσκει, καὶ οὐκ οἶδεν τί
πράττει, ὅτε δὲ ὅτι δὲν ἐξετέλεσεν, οὐδὲ θέλει ποτε
εἰλικρινῶς ἐκτελέσει τὸ πολυθρύλλητον Φιρμάνιον, θὰ
ζητήσω τὴν ἄδειαν νὰ παρατηρήσω, ὅτι τὰ τοιαῦτα
καὶ ἄτοπα εἶναι, καὶ ἀβάσιμα, καὶ προσβλητικὰ συνάμα
διὰ τοὺς Κρατοῦντας, οἵτινες ἐν γινώσει καὶ ὠρίμῳ
σκέψει τὰ πάντα ἀποφασίζουσι καὶ διεξάγουσι, ὡς κάθε
ἀρχὴ σεβομένη αὐτὴν καὶ τοὺς ἄλλους. Ἄλλως τε αὐτὸ
τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Φιρμάνιου, ὡς προ-
πέρσει ἐν τῷ Ἀνατόλικῳ Κήρυκι ἀπέδειξα, καὶ ὡς ἐ-
σχάτως ὁ, τε φιλογενὴς καὶ ἀξιότιμος Συνάδελφός μου,
Κ. Κ. Καλλιᾶδης ἀριστὰ, καὶ ἡ Τουρκία μετὰ τοῦ Φά-
ρου τοῦ Βοσπόρου ἀκολούθως, ἀνέπτυξαν, τρανώτατα
ἀποδεικνύουν ὅτι ἀνεκτέλεστον εἶναι! Ἐξαιτοῦμαι ἐν
παρόδῳ τὴν ἄδειαν σας νὰ συγχαρῶ ἐνταῦθα ἐγκαρδίως
καὶ δημοσίως τὰς δύο προμνησθείσας ταύτας ἐφημερί-
δας, διότι ἐπανῆλθον εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν, ἣν πρόποτε
δὲν ὤφειλον νὰ ἐγκαταλείψωσι καὶ εἰς ἣν πέποιθα μέ-
χρι τέλους θὰ ἐμμένωσι, καθὼ μόνης ἀληθοῦς, ἀξιότη-
μου, χριστιανικῆς, καὶ πατριωτικῆς ἅμα ὡς καὶ ὅλα τὰ
ἄλλα ἡμέτερα καὶ ξένα φύλα ἅτινα ὑγιεῖς ἀρχὰς προσθεύ-
ουσι, διὸ καὶ λίαν ἀξιέπαινα. Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τινὰς τῶν

συναδέλφων των, αίτινες καλή ἢ κακῇ τῇ πίστει, καὶ πολ-
 λάκις χάριν αἰσχροῦ ὕλικου συμφέροντος, ἢ ἕνεκα μίσους
 ἀσπόνδου καὶ ἀνάξιου τοῦ αἰῶνος μας πρὸς τὸν Ἑλλη-
 νισμὸν καὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν, ὧν τὴν τελείαν ἐξόντωνσιν καὶ
 ἐξευτέλισιν ἀυστόλως νυχθημερὸν ἐπιζητοῦν, ταύτας ἐ-
 τιγματίσασιν, ὡς ἔδει, ἡ κοινὴ γνώμη πρὸ καιροῦ ἤδη,
 ὥστε δὲν ἔχω εἰμὴ τὴν βαθείαν περιφρόνησίν μου νὰ ἐκ-
 φράσω αὐταῖς. Ἐκτὸς λοιπὸν τοῦ πολυθρυλλήτου Φιρ-
 μανίου, καὶ ὁ τελευταῖος λυπηρὸς καὶ λίαν ἀπότομος
 Τεσκερὲς πρὸς τὴν Α. Π. τοῦ Μ. Βεζύρου, καὶ τὰ Βου-
 γιουρουλιδιά τῆς Α. Υ. πρὸς τὴν παρασυναγωγὴν τῶν
 Βουλγάρων, σαφέστατα τὰς διαθέσεις τῆς Α. Κυβερ-
 νήσεως ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Φιρμανίου ἀπο-
 δεικνύουσιν. Ἐὰν δὲ καὶ ὅλα ταῦτα δὲν σὰς καταπαί-
 θωσι περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν λεγομένων μου, ἐλπίζω
 ἢ προχθεσινὴ ἐκλογή τοῦ καθηρημένου Ἰλαρίωνος,
 εἴτε ἢ συνεπιεὶς πολιτικῶν πασιγνώστων βραδιουργιῶν
 λαβοῦσα, πρὸ ὀλίγου, χώραν τοῦ ἐπίσκοπου καὶ ἀποστά-
 του Βιδύνης, ὑπερδι' ἐμὲ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ εἶναι, διότι
 ἀμφότερα ἀνταρσίαν αἰσχρὰν καὶ ἀσεβῆ παραβίασιν
 ῥητῶν Ἀποστολικῶν Κανόνων καὶ ῥητῶν ἄρθρων αὐτοῦ
 τοῦ ἀπραδέκτου Φιρμανίου ἐμφαίνουσι, νὰ σὰς φωτί-
 σωσι καὶ Σὰς καταπέσωσιν, ἄνευ ἀναβολῆς πλέον, νὰ
 παραδεχθῆτε τὴν ἐξῆς μου πρότασιν :

« Διαμαρτύρησις κατὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῆς πολι-
 τείας εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας. Διακρίσεις τῶν ab an-
 tiquo πρὸνομίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, διὰ τῆς
 νομίμου ὁδοῦ καὶ διὰ παντὸς τρόπου. Ἀποκήρυξις, ὡς
 Σχισματικῶν, τῶν Βουλγάρων, τῶν παραδεχομένων
 τὸ πρᾶξικόπημα τῶν Θεοφανείων, καὶ ἀναγνωρίζοντων
 τὴν ἄκυρον ἐκλογήν τοῦ καθηρημένου, εἴτε ἐπίσκοπου,
 Ἐξάρχου των.

» Διαδήλωσις ὅτι ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἄνευ Οἰ-
 κουμενικῆς Συνόδου, δὲν θέλει λύσει ποτε τὸ ζήτημα,
 καὶ τοῦτο μόνον ἀφοῦ ἱκανοποιηθῆ, ὡς δεῖ, παρὰ τῆς
 Υ. Π. καὶ πιστοποιηθῆ περὶ τῆς εἰλικρινοῦς Ὀρθοδα-
 ξίας τῶν ἀποσκιρτησάντων τέκνων της, ὧν πάσας
 τὰς πράξεις, τὰς τε παρελθούσας, παρούσας καὶ μελ-

λούσης θεωρεῖ, ὡς πικρανόμους καὶ ἀκύρους, καὶ ἀντικα-
νονικὰς, καὶ ἐφ' ὧν, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἐπιρ-
ρίπτει ὅλην τὴν εὐθύνην, διότι, τὸ ἐπ' αὐτῇ, ἔχει τὴν
συνειδήσιν καθαρὰν ὅτι ἐξετέλεσε πάντοτε, ὡς ἔδει,
πρὸς πάντας ὑπὲρ τὸ δέον τὸ καθήκον της, καὶ πολ-
λάκις μάλιστα, χάριν συνδιλλαγῆς, καὶ μέχρις ἐξουτε-
λισμοῦ προέβη.»

Μὴ πτοεθῆτε, σεβ. Συνάδελφοι, ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ
Σχίσματος. Πρῶτον τοῦτο, ὡς ἔγραφον πρὸ εἴκοσι ἡμε-
ρῶν, ἐν τῷ ἀτυχῶς παυθέντι «Φάρμακον τοῦ Βοσπόρου»
εἶναι νέον στρατήγημα τοῦ Κολοσσοῦ τοῦ Βορρᾶ, διὰ
διὰ νὰ καταπτοήσῃ ἀφ' ἑνὸς τὴν Κυρίαρχον Αὐλὴν, τὰ
Πατριαρχεῖα, καὶ τὴν Α.Π. Ἀνθιμον τὸν ΣΤ', ὃν ἐλπίζει
ἐπὶ τέλους νὰ προσελκύσῃ εἰς τὰ σχέδια του τὰ ὀλέ-
θρια, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ κολακεύσῃ τὴν φιλοτιμίαν
καὶ τὸν θρησκευτικὸν οἴστρον τῶν Καθολικῶν Δυνά-
μεων, ὥστε οἱ πολιτικοὶ καὶ κληρικοὶ Ἀντιπρόσω-
ποὶ των νὰ ὑποσκάψωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὸν λάκκον των,
ὡς τοῦτο συνέβη ἤδη πολλάκις, καὶ τοὶ φανταζόμε-
νοι ὅτι ἐργάζονται πρὸς μεγαλειτέραν δόξαν Κυρίου.
Δεύτερον Σχίσμα δὲν θὰ ἐπέλθῃ, κατ' ἐμὲ, ποτὲ,
ἐπειδὴ ὁ εὐσεβὴς Βουλγαρικὸς λαὸς, ὁ μηδεμίαν γινώσκει
τῶν διατρέχόντων ἀπ' ἀρχῆς ἔχων, καὶ μηδεμίαν ἐπα-
μένως εὐθύνην λαμβάνων, πιστὸς ἔσται εἰς τὴν πα-
τρῶν του πίστιν νὰ ἐμμενῇ θὰ θελήσῃ, ὡς ἄλλως τε
λίαν παρηγορητικῶς καὶ σαφῶς μᾶς διεκήρυξεν αὐθις
πρὸ ὀλίγου ὁ ἀξιόπαινος Βούλγαρος ἀρχιερεὺς, ἅγιος
Βράτσης, ὅστις τρανῆ καὶ ζῶσα ἀπόδειξις εἶναι ὅτι
μεταξὺ τῶν Βουλγάρων ὑπάρχουσι τίμιοι καὶ φιλαλή-
θεις ἄνθρωποι, καὶ ἀρχιερεῖς, ὡς ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος, καὶ
πατριαρχαὶ ἔτι, πρὸ αἰῶνων ἐκλεγόμενοι παρὰ τῆς Μ.
τοῦ Χρ. Ἐκκλησίας, ἧτις ποτὲ φυλετικὰς διακρίσεις
δὲν παρεδέχθη, οὐδὲ παραδεχθήσεται, ἀλλὰ πάντοτε
οὐδένα ἀπέκλεισε, καὶ οἱ ὑποστηρίζοντες τὸ ἐναντίον
ψεύδονται ἀναιδῶς. Τρίτον ἡ φίλη μας ἡ ἐπιστήθιας,
ἡ Ρωσσία, θὰ κινήσῃ πάντα λίθον, ὡς καὶ μέ-
χρι τοῦδε, ἵνα ἐμποδίσῃ τὸ γελοῖον τοῦτο Σχίσμα,
διότι ἀλλῶς διαφεύγουν ἀπὸ τοὺς ὄνυχάς της τὰ

δυστυχῆ ταῦτα θύματά της, ἅπερ οὐδὲ τὰ πρῶτα, οὐδὲ τὰ τελευταῖα ἔσονται. Ἐάν ὅμως οἱ Βούλγαροι πραγματικῶς τοῦτο ἐπιθυμῶσι, ὡς ἀποδεικνύουσι αἱ καθημεριναὶ καὶ ἀσεβεῖς παραβιάσεις τῶν ἱερῶν Κανόνων μας, τότε τὸ Πατριαρχεῖον, ἐνδίδων εἰς τὰς αἰτήσεις των καὶ ἀποκηρύττων αὐτοὺς, θὰ ἐκδικηθῆ λαμπρότατα κατὰ τῶν ἀδιακόπων μηχανορραφῶν ἐναντίον του τοῦ ἀνακτοβουλίου τῆς Πετροπόλεως, ὅπερ οὕτω εἰς τὰς ἰδίαις παγίδας του θὰ συλληφθῆ, καὶ ἡ Μ. Ἐκκλησία θὰ ἀποπλύνει τότε μόνον ἑαυτὴν καὶ τὸ ποίμνιον της ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν, ἣτις δικαίως κάποτε, καὶ πολλάκις ἀδίκως καὶ ἐξ ἀνάγκης, μᾶς ἐκηλίδωσεν, τοῦ ἐνυπάρχοντος δῆθεν ἐν ἡμῖν φιλορωσισμοῦ.

Ὁ Θεὸς ἅς σᾶς φωτίσῃ εἰς τὸ καλόν, καὶ ἅς διαφυλάξῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κυβέρνησίν μας ἀπὸ χειροτέρων περισπασμῶν!

Ἐάν δὲ παλινωδῆσατε πάλιν, ἀναιρέσητε, κατὰ τὴν συνήθειαν, τὰς ἀποφάσεις τῆς προτεραίας, κηρύξατε ὡς κανονικὰ καὶ παραδεκτά πάνθ' ὅσα ἀπεκηρύξατε, ὡς ἀντικανονικὰ καὶ ἀπαραδεκτά, μέχρι τοῦδε, προβῆτε εἰς μονομερεῖς, ἀκύρους καὶ αὐθαιρέτους λύσεις καὶ διαπραγματεύσεις, ἐγκαταλείψατε τὴν μόνην σωτήριον ἀρχὴν τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, παραδεχθῆτε τὴν διὰ πενταμελοῦς τινος παρνόμου Ἐπιτροπῆς δυνατὴν δῆθεν λύσιν τοῦ ζητήματος, καὶ καταπατήσατε καὶ ἱεροῦς Κανόνας, καὶ προνόμια τοῦ Γένους καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ ἀξιοπρέπειαν, καὶ πίστιν, καὶ νόμους, καὶ τὰ πάντα, καὶ μᾶς καταστήσατε τὸν περιγελῶν τοῦ κόσμου, τότε ἄρα, κατ'ἄρα, ἐπιπέσοι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἐκείνων τῶν ὁμογενῶν, οἵτινες ἐν γνώσει προκαλοῦν τὴν ἀποσύνθεσιν, τὴν καταδίχην, καὶ ἀτιμίαν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τοῦ ἔθνους μας, καὶ ἅς ὄψωνται αἰωνίως! Εἶπα, ἐλάλησα, ἁμαρτίαν οὐκ ἔχω.

Τ Ε Α Ο Σ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020763